

Finanssivalvonta on pantava uusiksi

TOIMIALALIUKUMAT OVAT hämärtäneet pankki- ja vakuutus toiminnan perinteisiä rajoja. Pankkikonsernit tarjoavat vakuutus tuotteita ja vakuutusyhtiöt säästä mistuotteita.

Rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistäminen Finanssivalvonaksi vastaa juuri tähän haasteeseen. Yhteinen valvoja varmistaa kokonaisarvion finanssitoiminnasta ja torjuu vaaran, että riskejä jäisi katveeseen erilaisten valvontakäytäntöjen tai sääntelyn takia.

FINANSSI-INNOVAATIOT ja uudet toimintamallit siirtävät riskejä ja pääomia sekunneissa yli rajojen kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla.

Yhdysvalloissa asuntoluotoitus siirtyi suu relta osin tavanomaisen pankkisektorin ja sen valvonnan ulkopuolelle. Lainojen pake toinnin, rahoituksen ja johdannaisten ta kua subprime-kriisi tuli tunnetuksi muual lakin maailmassa. Häiriö on saanut valvo jat kiinnostumaan rahoitusmallien koko naisuudesta yksittäisiin pankkeihin koh distuvan valvonnan ohella.

Myös yksittäiset rahoituslaitokset ovat odottamatta kohdanneet vaikeuksia ra hoitusmarkkinoilla. Ranskalaisen Société Générale -pankin diileri sai aikaan lähes 5 miljardin euron tappiot.

Vaateet valvonnan kiristämiseksi ovat kin saaneet tukea. Kriittiseen tarkasteluun tulevat anglosaksiset periaatteet, joiden mukaisesti viranomaisten tulee puuttua markkinoiden toimintaan mahdollisim man vähän.

VIRANOMAISVALVONNAN KIRISTÄMINEN ei yksin riitä, sillä valvoja on aina jäljessä. Finanssiyritysten on ensisijaisesti itse hu oledittava riskeistään. Niiden on varmistet tava riippumaton, asiantunteva ja riittävä s ti resursoitu riskienhallinta.

Tärkeä luotettavuuden varmistaja on myös markkinakuri, jota voidaan edistää tiedonantovelvollisuutta laajentamalla. Yri tysten keskinäinen arviointi täydentää te hokkaasti viranomaisvalvontaa.

Ongelmapankin hoitoon tarvitaan tehok kaat välineet. Tästä oppia saivat Englannin keskuspankki ja valtiovarainministeriö, jot ka joutuivat pelastustehtäviin, kun talletus pako yllätti Northern Rock -pankin.

Britanniassa virisikin hanke laiksi, jolla viranomaiset saisivat valtuudet siirtää on gelmapankista sekä tallettajien varat et tä tärkeät toiminnot uuteen yhtiöön, joka varmistaa talletusten säilymisen.

Myös Suomessa ja muualla Euroopassa on varmistettava vastaavat välineet krii sin hoitoon.

Häiriöiden yllätettyä valvojat on ääni kellossa muuttunut ja pelko pelko häiriöistä kasvanut.

Rahoitusriskit kansainvälistyvät. Pank kitoiminnassa kiinteät kustannukset ovat suuret, mutta lisävolyymit hoituvat suhteel lisesti pienin kustannuksin. Pankin koon kasvattaminen on omiaan parantamaan kannattavuutta. Tätä vahvistaa oman pää oman tehokas käyttö. Siksi kansainvälisen pankin toiminta useassa maassa on op timaalista pitää yhdessä yhtiössä eikä ja kaa tasetta tytäryrityksiin eri maihin. Kun pankkitoimintaa on entistä helpom pi harjoittaa yli rajojen, pankkien ulkomai nen omistus lisääntyy ja ulkomaiset pan kit yleistyvät.

Kansallinen valvonta ei enää riitä. Euroo passa valvonta perustuu 1980-luvun lopun sääntelyyn. Sen mukaisesti kotivaltiolla, jos sa pankilla on toimilupa, on valvontavas tuu koko toiminnasta. Kansainvälisen pan kin sivukonttoreiden valvojalla on vain ra jalliset valtuudet.

KANSAINVÄLISTÄ PANKKIVALVONTAA kos kevat ratkaisuehdotukset vaihtelevat ny kyisen valvontarakenteen vahvistamisesta täysin uuteen viranomaiseen.

EU-maiden pankki-, vakuutus- ja arvo paperimarkkinoiden valvojien -komiteat pyrkivät kehittämään valvontayhteistyötä ja -käytäntöjä. Komiteoiden toimivaltaa tu lee vahvistaa ja kansallisten valvojien vas tuuta ulottaa kansainvälisiin tehtäviin. On välttämätöntä saada lainsäädäntöön selke ät oikeudet valvontaan yli rajojen.

Valvontaoikeuksien vahvistaminen on erityisen tärkeää ulkomaisen pankin sivu-

konttorin osalta. Pankin kotivaltion viran omaisille on asetettava selkeä juridinen vel vollisuus informoida sivukonttorimaan vi ranomaisia ja delegoida näille valvontateh täviä, vaikkei mitään kriisiä olisikaan. Si jaintimaan valvoja tulee ottaa mukaan val vontapäätöksiin, jotta sivukonttorin sijain timaan olot tulevat huomioiduiksi.

EUROOPAN KATTAVAA valvojaa kannatta vat enenevästi kansainväliset pankit pääs täkseen eroon valvontakäytäntöjen seka melskasta. Tähän ei päättäjillä ole ollut riit tävää valmiutta.

Häiriöiden yllätettyä markkinat on ääni kellossa muuttunut ja pelko häiriöistä kas vanut. Valvontarakenteiden kehittäminen on noussut mm. G7-maiden, eurooppa laisten finanssiministereiden Ecofinin ja EKP:n tämän kevään asialistalle.

Suomalaisilla on syytä tukea kansainväli sen valvonnan edistämistä, sillä ulkomaiset finanssiyritykset ovat Suomessa yhä mer kittävämpiä. Samaan aikaan valvontaa tu lee parantaa odottamatta muutoksia.

Jälkikäteisvalvonnan ohella sekä neuvon taa että valvojan ja valvottavan tiedonvaihto a pitää lisätä. Neuvontaan perustuva toi mintatapa on tehokas ja parempi kuin kont rolliin keskittyvä.

Hyvä esimerkki onnistuneesta muutok sesta Suomessa on verohallinto, joka on muuttunut aiempaa palvelevammaksi ja josta voi pelotta kysyä neuvoa.



Kauppateiden maisteri, varatuomari Pent ti Hakkarainen on Suomen Pankin johtokun nan varapuheenjohtaja ja Rahoitustarkastuk sen johtokunnan puheenjohtaja.